

ЧАРОДІЙНІ ПРИГОДИ

УБОГОГО ОМАРА І СУЛТАНОВОЇ
ДОЧКИ ЗУЛІМИ.

(Повістка з „Тисяч і одної ночи“.)

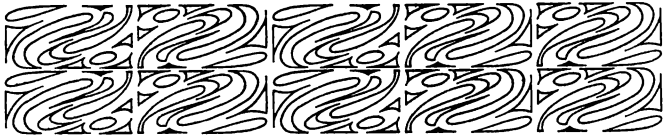

Ціна 20 цнт.

1915.
З друкарні „Свободи“, 83 Grand Street,
JERSEY CITY, N. J.

I.

Дорогий читачу! Пераз розказуюць тобі твій дідэ або бабуня про давні веселі або сумні прыгоды лицарів, котры походзяць з нагоди воен в тих давних часах. А тут для відміны прочытай собі про захлаі-ного чародія, котрому жадоба скарбів не давала спокою.

В місті Адрыянополи жив чародій Ервін, які від свого предка, що також був чародіем одержав чародійну рожу. При іі помочи міг викликувати духів та здобути собі богато грошій. Хоч мав все-го подостатком, не вдоволяв ся тим, але бажав собі ще більного богатства. Раз прыйшов він до кни-гарні і купив собі від книгаря дуже дешево якусь стару книжку. Ервін, пізнавши вартісь сеі книжки, дуже іі шанував, щоби не подерла ся. З неі довідав ся про ріжні тайнц, які дотепер навіть не чув. А пе-редовсім вчытав у ній, що є такий перстень, яким можна викликувати духи. Сей перстень находив ся на пальци чародія Мерліна, котрий умер перед трома тысячамі літ. Могила його є між високими горбкам Феллягтон на непрыступнім афрыканськім острівці Елефантне.

Ервін прочитавши се притиснув свою чародійну рожу. Коли се зробив, сейчас зявив ся перед ним Аріель, князь воздушних духів та запитав ся Ервіна чого він хоче. „Маєш мені помочи здобути перстень, котрий знаходить ся в могилі чародія Мерліна на неприступнім африканськім острові Елефантіне”, сказав Ервін.

„Папе! — відповів Аріель, — я не можу втілити твою волю, бо могилу ту стережуть духи земські, котрі суть далеко сильніші від нас, духів воздушних. Сили тут не можна ужити, хіба після моєї гадки підступом можна дійти до ціли”.

„Як маю се зробити?” запитав ся чародій Ервін.

„Наперед пошукайте собі одного невинного молодця, котрий має робити все, що ви йому після припису сеї старої книжки прикажете. Про решту я вже сам подбаю”, відповів Аріель.

Ервін відчинив книжку, а коли вичитав з неї, що має зробити, сказав до Аріеля: „Перенеси мене до міста Царгороду. Там я знайду те, за чим тепер шукаю”. Князь воздушних духів дав знаком іншим духам, котрі сейчас взяли Ервіна і майже в одній хвили занесли його близько Царгороду. Ервін покинув духів і пішов до міста. Блукуючись по місті, шукав за помічником, який би допоміг йому в його підприємстві. По кількох годинах побачив якогось шіснацятилітнього молодця, котрий бавив ся з малими дітьми. Молодець був дуже бідно убраний, лише його гарне лице подобало ся Ервінови.

„Чим є твої родичі”, запитав ся Ервін.

„Мати моя вже давно умерла”, відповів хло-

пець, а батько мій Гассан живе в тій малій хаті і є славний швець в тій частині міста. Я є одинак і учу ся також того ремесла.

Ервін пішов з хлопцем до хати, яка виглядала дуже бідно. Старому шевцеві сказав, що він приїхав перший раз до Царгороду і тому потребує провідника, якому за се заплатити. Просив його також, щоби йому сказав, де може дістати харч. Швець врадуваний обіцянкою показав йому господу, де може одержати дешевий але здоровий харч. Ервін подякував йому за сю прислугу, дав йому одного дуката і заявив, що щоденно буде платити тільки його синові Омареві. Гассан, який через цілий місяць не заробляв тільки, кільки Ервін обіцяв його синові на день, дуже тим утішився і напминав сина, щоби слухав свого пана. Тепер запровадив Омар чародія до господи. Коли оба вже наїли ся, Ервін казав занести старому шевцеві обід і один дукат за день. Коли Гассан зів смачний обід і побачив тільки золота, наїмнув ще раз свого сина, щоби як найточніше сповнював свої обовязки і слухав такого доброго та щедрого пана. На другий день Омар пішов ще з рана до Ервіна. Чародій купив йому нове одіне і казав наняти два коні, щоби переїхатись по місті. Коли вернули з прогульки, Ервін заплатив своєму провідникові умовленого дуката. Омар бажав собі, щоби Ервін ніколи не покидав Царгороду і задумав покинути своє ремесло а жити безжурно. Ервін мусів через три неділі лишитись в Царгороді аж до часу, коли біг зьвізд вказував, що вже час розпочати підприємте діло.

II.

Коли вкінці надійшов очікуваний день, Ервін сказав Омарови, щоби паняв два сильні коні, бо завтра рано поїдуть за місто. Омар сповнив приказ свого пана і як лиш зійшла ранна зоря, вже стояли два арабські коні перед господою чародія. Ервін поїхав в товаристві молодого Омара на передмісте. Тут не задержались, але поїхали в дальшу дорогу. Підчас сеї їзди, що тривала кілька годин розмавляли про різні річи аж вкінці побачили по правій стороні дороги великий ліс. Ервін скрутив з гостипця на лісову стежку. Коли се побачив Омар, звернув увагу свому панови, що лише булоб держати ся головної дороги, бо в лісі можна легко зблудити. Але Ервін запевнив його, що він знає дуже добре дорогу і що не потребує нічого боятись, бо робить се лиш на те, щоби уникнути сонішного жару і трохи відпочати. Говорячи се, вдарив коня острогою і гнав зі скоростію блискавки через багна і кущі так, що Омар почав боятись, щоби не стратити з очий свого пана. Вкінці прибули на вільне місце. В середині стояла камяна піраміда. Вершок її сягав аж під хмари. Ервін зіскочив з коня, казав се зробити також Омарови, привязав коні до дерев а відтак почали лізти по сходах на піраміду. Омар, якого їзда дуже змучила і як лиш прийшов

на вершок піраміди, сейчас унав зі втоми а чародій сїв коло нього і зачав дуже швидко читати стару книжку. Коли Омар прийшов до себе, побачив довкола себе величезний ліс і голі скали, з яких можна було бачити береги моря. Ані одного живучого єства не було видно. Омар учув сильну дрож на цілім тілі і глянув на чародія, що звернув ся до нього тими словами: Любий Омаре! Кождий чоловік є ковалем свого щастя і коли уміє використати нагоду, може легко дійти до багатства і слави. Така нагода лучає ся тепер тобі. Коли сповняти будеш з охотою і без страху все, що я тобі прикажу, то вневдовзі станеш щасливим і багатим. А тепер дам тобі доказ моєї сили.

Говорячи се, потиснув чародійну рожу а сейчас станув перед ним Аріель, очікуючи на прикази. Омар, який ще ніколи не бачив духа, страшно перелякав ся, але Ервін успокоїв його і заявив, що нічого злого йому не стане ся, коли лише його буде завсїди слухати. Коли Омар успокоїв ся, приказав Аріелеви, щоби один дух завів сі коні, що були привязані до дерев до Царгороду а два інші щоб занесли його і Омара на африканський остров Елсфантїне. При тих словах Омарови стало волосе на голові, але заки опамятав ся, вже стояв на одній скалі над морем. З тої скали побачив широкі мохом порослі сходи, котрі вели на долину аж до рівнини. Гарні цвіти видавали приємний запах а в недалеких кущах тисячі гарних птахів співали мильодійні пісні так, що Омар думав, що находить ся в раю. Коли минули кущі, прийшли до пальмового гаю, з папугами і малпами. Коли пе-

рейшли через той гай, прибули на велике вільне місце, яке замікали скали. В середині стояла на сто золотих стовпах велика сьвятиня, в якій був срібний вівтар. Коли прийшли в середину сьвятині, сіли біля вівтаря, щоби відпочити. По хвилині відпочинку, Ервін взяв книжку і відчитавши чародійні заклятя, обійшов з Омаром три рази вівтар. Нараз показав ся на вівтарі огонь. Ервін вепав до нього зі скіряного мішка якийсь порошок, з якого взнесла ся величезна хмара і залягла цілу святиню так, що Омар не бачив нічого, що його пан робив. Огонь чимраз більше більняв. Від часу до часу осліплюючі блискавки летіли в гору і ударяв грім. Нараз страшний ласкіт роздав ся в сьвятині і Омар стратив притомність. Коли прийшов до себе, все було в порядку. Нараз побачив, що в скалі зробив ся отвір а його пан, що стояв біля нього, звернув ся до нього тими словами: „Дорогий Омаре! Тепер власне надійшла година, в котрій ти маєш сповнити моє бажанє і запевнити собі власне щастє. Уважай на те, що я тобі тепер скажу. Сей отвір в скалі, котрий бачиш перед собою зробив ся при помочи тайної сили, яка улегчує тобі вступ до сеї печери. Там знайдеш все, чого лиш твоя душа забажає. Наперед візьми ту чародійну рожу і коли тобі жите мле, то уважай на се, щоби ніхто тобі її не відібрав або, щоби се не загубив бо як довго її будеш мати, жадна сила не може тобі зашкодити. Тепер увійди до тої печери і іди головною стежкою. Не смієш обертати ся ні на право ні на лїво, але іди просто а коли почувеш своє імя, або голос мій або якого твого товариша то не зважай на се і не оглядай ся поза себе.

Коли вийдеш з тої стежки, побачиш много золота і срібла, але ти його не рухай. Відтак прийдеш до гарного саду, в яким побачиш смачні овочі. Їх можеш собі нарвати кілька схочеш, але гляди, щоби не мінув той час, в котрім ся скала є відчинена. Коли пійдеш дальше, прибудеш до великої кімнати, якої блеск затьмить твої очі, бо стіни її є з кристалу а золота лямпа, що висить в середині салі кдає свої осліплюючі лучі докола. Побачиш там також при одній стіні на львиних головах лежачу трумну короля сего острова Мерліна. Мерлін був заразом чародієм. Умер перед 3000 літ в 750 році життя через се, що пірвав королівну з острова Півну. Мати тої королівни прийшла в ночи над берег острова, прибула до його спальні і коли діткнула ся його чародійною пальцею, сейчас умер. На просьбу доньки, що дуже любила Мерліна, дозволила їй королева поховати в тій палаті і виставити сю величаву трумну, в якій спочиває дотепер зі всіми знаменами своєї сили. Доти не оберне ся в порошок, доки хто не здійме йому з пальця перстень, що має надзвичайну силу. По сей власне перстень, про котрий я тобі що йно розказував а який має чарівну силу послаю тебе. Як його лише здіймеш, вертай скоро назад і не зважай на се, колиб тебе хто кликав по імені.

Роздумуючи над такою небезпечною дорогою, яку мав відбутн, Омар дуже перелякав ся і не мав найменьшої охоти послухати Ервіна, хоч той його о се дуже просив. Ервін бачучи, що лагідностю з Омаром нічого не вдіє і боячись, щоби не замкнула ся скала чіпив ся иншого средства, щоби на-

мовити Омара. Тому захопив Омара сильно за рамя, почав ним трясти і почав йому грозити, що духи воздушні занесуть його на скалу і так довго будуть морити його голодом, аж вийде з нього послідна капля крові. Ся страшна грозьба, якаб перестрашила кожного чоловіка, спонукала Омара заявити, що послухає чародія. Ервін тим дуже утішив ся і повторив йому ще раз те, як має заховувати ся, коли прийде до печери і які вийдуть з сього користі, коли вони будуть мати сей перстень. Відтак дав йому якогось нанитку, який скріпив його сили і додав йому відваги. Ервін відвів Омара до самого отвору печери.

III.

Коли Омар увійшов в печеру, опинив ся параз серед непроглядної темряви. Пташкою рад був перелетіти через темноту. Почали являти ся йому страшні привиди і страховища, котрі з великим вереском літали коло нього, лишалочи за собою полонінь, яка спинювала його в дорозі. Горячі канлі води витрескували з обох стін. Омарови здавало ся, що є неможливим вийти ціло з сеї печери. Відтак настала така темнота, що нічого не бачив перед собою, иншим разом чув голос своєї помершої матери то знова голос батька, якого лишив в Царгороді, котрий накликавав його, щобн вернув назад з печери, бо в противнім разі марно згине. Омар мало що вже не послухав тих голосів, але намятаючи на перестороги і упімнення чародія, додавав собі відваги і ішов сьміло вперед. Не зважав вже більше на страховища, які хотіли його здержати. Небавом аж полегчало йому на серци, коли побачив ясне, сине сьвітло і опинив ся в величавій, ясно осьвітленій кімнаті, в якій повно було золотих і срібних посудин з цвїтами. Цвїти йому подобалсь, срібло цїнив високо, але ще більше цїнив житє, тому не зважаючи на богацтво увійшов до другої салі. В кімнаті сій стояли ріжні кошики і посудини зі щирого золота наповнені гар-

ними перлами і дорогоцінними каменями. Ся кімната ще більше йому подобалась, але пійшов до третої. Він, син убогого шевця не знав вартости срібних і золотих річій, котрі були в двох перших покоях, бо ніколи не бачив таких скарбів, а тепер побачив великі купи золотих і срібних грошей, які вже пераз бачив у кунців в Царгороді. Вже хотів обома руками сягнути і набрати їх в кишені, але на його щастє пригадав собі на перестороги і нашімненя чародія. Відтягнув отже руки від тих кун грошій і для більшої певности сховав руки в кишені. Відтак пійшов дальше. По кількох хвилях ходу прибув до красного городу, де побачив знапі овочеві дерева які угнали ся під тягаром гарних, дозрілих овочів. Маючи від Ервіна позволенє парвати собі, чого схоче, зірвав тільки міг, що найкрасні овочі і сховав до кишені. Коли хотів одні зісти, онукав ся, бо овоч стверднів як камінь. Тому кинув його на землю і хотів се зробити з рештою овочів які мав в кишені, бо були дуже тяжкі, але не мав на се часу, бо мусів ще принести перестєнь, по який післав його чародій. Тому поспішив скоро до дверій великого замку, але коли там прийшов, побачив, що місто дверій була гарна, золотом та сріблом ткапа заслона.

Постоявши хвильку, щоб набрати смілости, відхилив Омар заслону, щоби звійти в середнну, але мусів вернути ся, не могучи знести сильного свѣтла. Тому станув на хвильку, щоби призвичаїти свої очі до разячого свѣтла, а відтак звійшов в кімнату. Стіни її були кришталеві, а в середині спочивала на львпних головах трумна чаро-

дія Мерліна, що умер перед 3.000 літ, в 750 році життя. Омар приступив ближче до трупа, відхилив з нього пурпуровий плащ, набрав більшої відваги, стягнув з правої руки чародія золотий перстень і завісив його на шовковім шнурку, який привязав собі до шиї. Як лиш се зробив, нараз засьвітила блискавка і заторохотів грім. Омар перелякав ся тим дуже і упав на землю. Коли прийшов до себе, побачив, як з трумни уносила ся в гору червона поломінь. Омар встав, а коли кинув оком на трумну, побачив там лише куну сірого попелу. Зимна дроз перейшла по цілім його тілі, ноги під ним угинали ся, земля зачала трясти ся, грім бив один по другім, але він ішов без ушину. Памятаючи о пересторогах Ервіна, не обертав ся поза себе, але на скільки позволяли йому сили, ішов скоро тою самою дорогою, котрою прийшов до ті печери. Та з часом ослаб і мусів іти поволійше. Ті самі страховища сипіювали його і тепер. Дорога, котрою ішов, здавала ся йому огняною. Не зважаючи на голоси, які кликали його по імені, ані на страховища, які зближали ся до него, приближав ся до отвору печери. Вже побачив через отвір сьвітло денне і вже тинив ся, що перебуде таке велике небезпеченство. Нараз засьвітила осліпляюча блискавка, вдарив грім і сьвітло в печері загасло. Хоч зі всіх сторін окружала його темнота, мимо того зміряв дальше. Коли приближив ся до отвору, побачив, що входу не було. Він лишив ся живий серед камінної печери.

Коли Омар був в печері, чародій Ервін був близько неї чекаючи, чи Омар скоро поверне. Хвплі

минали а Омар не вертав. Чекаючи безуспішно, Ервін попав в розпуку, нарікав на Омара то знова на себе самого, що був такий нерозважний, що стратив своє одиноке добро, свою чародійну рожу на се, щоби здобути сей може безвартісний перстень. Нараз зірвав ся, побіг до входу печери і зачав голосно кричати: „Омаре! Омаре! Коли тобі жите миле, спіши на моє і твоє щастє”. Однак, коли ледви скінчив своє накликуване учув страшний лоскіт, котрий так перелякав був Омара, і побачив огонь, котрий виходив з печерп. Вхід завалив ся а вітер заніс Ервіна на якийсь горбок, окружений довкола водою. На горбку лежав довгий час непритомний, дощєрва під захід сонця отверезив його подув сьвіжого воздуха. Коли прийшов до себе, пригадав собі на чародійну рожу, котру дав був Омарови. Лиш вона одна могла виратувати його з теперішної небезпеки, лиш вона могла його назад занести до Європи. Без неї не мав вже надії на ратунок, без неї не міг вже здобути сей чародійний перстень. Коли так роздумував, перелякав його рев левів і тигрів, а думка тут переночувати ще збільшила його страх. Нараз нагадав собі, що має в кишені плаща чародійну книжку, котру купив був у старого книгаря. Назбірвав отже сухих галузок і листя та запалив огонь, щоби оборонити ся перед хижимп звїрями. Відтак відчипив книжку і перевертав боязно картки, щоби знайти яке помічне средство. Довго шукав даремно і вже хотів кинути її в огонь, але натрафив на якесь закляте, яке давало йому панованє над водяними духами. Дуже тим утішив ся. Небавом стали перед ним три духи, перемоклі водою так, що

аж огонь заляли. Ервін казав їм сейчас занести його в Європу. По кількох хвилях стояв вже на березі моря. Однак тепер зажурив ся, бо не мав чародійної рожі, при помочі котрої за кілька хвиль міг бути там, де би йому подобалось. Умучений прийшов по двох місяцях до свого дому.

Тут лишім Ервіна на якийсь час самого, а рейдїм до Омара, щоби пізнати, як йому поводило ся в печері.

IV.

Омар був в страшнішій положенню, як його пан, чародій Ервін. Він безнастанно кликав його імя і просив о ратунок, але на дармо. Глуха тишина і темнота панувала довкола. Він сам умучений не знав, що робити і не мав найменшої надії вийти з сеї печери. Засумований вернув назад у ті гарні палати, з котрих щойно вийшов, щоб знайти там який вихід на свободу. Але, де обернув ся, побачив лише голі стіни. Всяка надія вийти з того камінного гробу, щезла в його душі. Знеможений голодом і спрагою, упав на землю і заспав твердо. Дперва по трох днях збудив ся. Тревало досить довго, заки прийшов до себе. Тепер, коли пригадав собі своє скрутне положення і небезпеки, які недавно перебув, зачав парікати на свою долю і з великого жалю заплакав. „О мій добрий, дорогий батьку”, закликав зворушенням голосом, о коби то міг я тебе ще раз побачити і розповісти тобі про се, як сей безбожний чародій, на котрого ми покладали всі наші надії, ошукав нас, як через него я нещасний і опущений всіма нуждар сходжу з сего світа. А навіть не можу попрацати ся з тобою, дорогий отче”.

Коли так нарікав на свою судьбу, несподівано потиснув чародійну розжу, прикріплену до, лівої

руки. Сейчас з'явився перед ним Аріель з трома духамп, осяяний ясним сьвітлом. Омар з початку перелякався тим явищем, але зараз успокоївся, бо вже раз бачив тих духів. Аріель запитався Омара, чого він бажає? На се сказав йому Омар, щоби увільнив його з сеї безвихідної печери, щоби міг вернути до свого батька. Аріель сказав йому: „Омаре! Омаре! Чи ти не знаєш про силу, яку ти тепер маєш? Ти тепер багатший від самого султана. Через сеї перстень, який маєш при собі, будуть тебе слухати духи земські, а ми духи воздушні є твоїми підданими через сю чародійну рожу. А в доказ, що говорю правду, увільнимо тебе сейчас з тої печери”. Підчас тих слів відчинила ся печера а три духи взяли Омара і в одній секунді занесли до Царгороду перед дім його батька. Він утішився дуже своєю свободою, подякував духам за їх услугу і ввійшов в кімнату. В тім часі, коли Омар відбув зі своїм паном подорож до Африки і коли по великих трудах і небезпеченствах став паном воздушних і земських духів, батько його журився його неприсутністю. Не знав більше нічого, лиш те, що його син відбув подорож з чародієм довкола міста і ще з неї не вернув. Наперед питався своїх сусідів, чи не бачили його сина, а відтак пішов до гандляра коний, від котрого Омар наняв коні. Але гандляр сказав йому, що його не бачив а коні були на другий день рано привязані до стовпа і не знати, хто їх привів. І в господі, до котрої Гассан ходив питати ся, не довідав ся нічого ані про сина ані Ервіна. Сумний побіг до дому. Цілу ніч не спав, чекаючи на сина. Але син не надходив. Дні і почі минали скоро. Гассан з великого жалю

проклинав чародія так, як передтим вихвалював. Жалував, що намавляв сина, щоби слухав Ервіна, якого тепер називав обманцем, злодієм і т. д. Вкінци не лишало ся йому нічого більше, як лиш змінити послідного дуката, котрого дістав від сина і знова взяти ся за своє ремесло і здати ся на ласку Господа Бога. Вже сів за столик з дратвою і шилом в руці, щоби надати старим чоботам новий вид, аж нараз заскрипіли двері і Омар зявив ся перед утішеним батьком і зачав його пригортати до серця і пристрасно цілувати. Омар міг би багато розказувати про се, де так довго забавив ся і де лишив свого пана, але сказав коротко: „Дорогий батьку! Прошу тебе, не згадуї мені нічого о тім злочиннім чародію, який був би мене впровадив в велике небезпеченьство, а дай мені що зісти, бо від того часу, як я тебе покинув не мав я нічого в устах. Я жив лише самим воздухом і окрушинками хліба, які я знайшов в кипенях”. Гассан учувши се, зірвав ся з місця і побіг до найблизшого склепу, щоби купити що зісти собі і синови. Коли Омар підв собі, зачав оповідати батькови про свої пригоди. Гассан сумнівав ся про правду сеї історії, думаючи, що се синови приснило ся, тому не вірив Омарови. Сей з початку розгнівав ся, але щоби упевнити батька про правду своїх слів, показав йому перстень, який носив на шовковім шнурку, на шії і ті овочі, які передтим зірвав в саді, а тепер перемінили ся в дорогі камені. Коли се побачив Гассан, не сумнівав ся про правду слів сина і жалував, що се одинокє його дитя мусіло перебути такі страшні пригоди і небезпеченьства, наражаючи своє власне жите за безвартісні річи.

Він думав, що перстень не варта нічого, а дорогі камені є лише імітаціями. Старий Гассан тішив ся лише тим, що Омар вернув здоров назад домів. Урадувані щасливим поворотом пішли оба спати. Небавом заснули спокійним сном.

V.

На другий день при сніданю радив ся Гассан зі своїм сином, за що візьмуть ся, коли ті гроші, які мають їм вийдуть. Від часу, як пізнали Ервіна, роботу вже забули а иншого способу здобути гроший не було. Одиноким їх ратунком було продати перстень. Але старий Гассан сумнівав ся про його велику вартість, сумнівав ся, чи хто схоче його купити. Взяв його в руку і не прочуваючи нічого, всадив його на палець. В одній хвилі став перед ним дух, питаючись, чого жадає. Старий Гассан зі страху мало не упав на землю. Але Омар, котрий вже при звичаїв ся до духів, успокоїв батька, а звернувшись до духа сказав: „Принеси нам що зісти, бо ми дуже голодні”. Дух щез, а по хвилині приніс дві гарні срібні миски наповнені смачними і сьвіжими стравами та ріжними овочами. Коли поставив їх, запитав ся Омара, чи має ще що зробити. „Принеси нам ще доброго старого вина”, відповів Омар. За хвилию дух приніс шість фляшок смачного вина в срібнім кошику і щез, бо Омар не жадав більше нічого.

Тепер думав Омар над тим, що є причиною того, що духи являють ся, та не міг знайти причини сього. Старий Гассан дуже дивувався ба-

чуци тільки страв і вина. З початку, коли довідав ся від сина, що то духи се принесли не хотів нічо їсти, думаючи, що корм духів може йому зашкодити. Коли Омар зачав з того сьміяти ся і хвалити смак страв і вина, старпій Гассан не міг видержати, та зачав з початку поволи а відтак чимскорше споживати. Небавом миски і фляшки випорожнили ся. Підівши собі пійшли на прохід, з котрого вернули аж пізнім вечером і пійшли спати. На другий день, коли схотіло ся їм їсти, а не мали найменшої охоти працювати, сказав старий Гассан до сина: „Дорогий Омаре! Візьми одну миску, котру приніс нам дух і спродай її, щоби заспокоїти наш голод”. Омар не думаючи довго, взяв миску і хотів її продати в склені. На улиці стрінув жида, який пізнавши вартість миски, запитав ся його, що думає з нею зробити. Довідавшись, що Омар хоче її продати, взяв його за руку, повів його до якогось розваленого дому, а переконавшись о вартости посудини запитав ся Омара, що хоче за ню. Омар, не знаючи кілько має жадати, сказав: „Говори жиде, кілько даєш?” Жид бачучи, що Омар не знає дійсної вартости срібла, дав йому двацять талярів, при чім сказав, що матерія не є вартісна, лише подобалась йому робота. Омар, бачучи так велику скількість грошей, урадував ся і поспішив до дому. Старий Гассан, не знаючи ціни сеї посудини, тішив ся, що син уміє так добре продавати.

Якпійсь час жили без журби та з часом таляри минули ся, кишені дістали, як то кажуть, сухоти. Омар мусів продати другу миску. Ще не відійшов далеко від дому, коли стрінув того самого жида,

якому продав був першу миску. Жид, побачивши Омара, приблизив ся до нього і запитав ся, чи не має знова що продати. Омар, переконавшись, що жид дуже цінить його миски, відповів: „Так є, маю посудину на продаж але за більшу ціну, ніж перед-тим, бо батько набив мене за се, що я так дешево продав”. „Ну, ну, відповів жид, до вііта не піїдемо самі якось погодимось, бо дві такі самі миски ма-ють для мене більшу вартість. Тому, що як я тобі вже раз сказав, ся робота мені дуже подобала ся, дам тобі за ню більше, чим хто инший. На мазіп трийцять талярів; думаю, що сею ціною батько твоїй буде вдоволений”. Омар дуже тим утішив ся, згорнув гроші і побіг чимскорше до дому. Старий Гассан хвалив жида, що так багато заплатив і жалував його, думаючи, що жид на тім стратить. Тепер добре їм вело ся, але небавом нестало їм ані сотика. Знова післав старий Гассан Омара прода-ти той кошик, в котрім дух приніс їм вино. Нака-зав йому, щоби дорожнє продав, бо є два рази тяж-ший від мисок. Омар вложив собі кошик на голову, щоби легше було нести. Ішов тою самою дорогою, думаючи, що знова стріне жида, котрому продав миски. Але надія завела його. Вже може дві годи-ни ходив на дармо, шукаючи жида, але нігде не знайшов його. Жид був в той час в товаристві ин-ших кунців, які відбували тоді подорож через ве-лику пустиню до міста Дамаску, де продавали свої дороцінності.

Омар, не знаючи о тім, думав, що жид ошукав ся при купні мисок і нарікав, що може не знайде ніякого кунця. Ішов дальше. Коли переходив коло

склепу золотника, властитель стоячи на порозі запитав ся його: „Куда провадить Бог з тим кошиком?“ „Я шукаю жида, відповів Омар, котрий вже багато річий від мене купив; хочу йому продати також сей кошик“.

„Не багато за се дістанеш, коли продаш такому обманцеви. Чи ти йому вже що продав, і кілько заплатив тобі сей обманець?“

Коли Омар оповів йому всю правду, і описав величину мисок, золотник заломив руки і закликав: „Бачиш, як ти дав ся опукати; кожда миска була що найменше сто талярів варта“. Омар думав, що золотник жартує собі з нього, тому хотів іти дальше а запитав ся ще, кілько варта сей кошик. Золотник обглянув його, зважив і сказав: „Як хочеш, то дам тобі сейчас 500 талярів“. Омар аж злякав ся, коли почув про таку велику суму гроший і сумнівав ся о правді слів золотника. Купець знову думав, що Омар мовчить тому, бо думає, що се за мала ціна, проте сказав, що може занести кошик до иншого золотника а він заплатить йому тільки, кілько буде давати йому другий купець.

Переконавшись, що золотник не жартує, але говорить правду, Омар сказав скоро, що він є вдоволений тою ціною. Омар сховав 500 талярів до мішка, котрий подарував йому золотник і шийшов скоро до дому. По дорозі оглядав ся, чи не жене за ним золотник, щоби відібрати назад гроші, як переконає ся, що він заплатив за багато.

Коли прийшов до батьківського дому, відірвав з великої утіхи двері і вскочив в кімнату так, що аж мішок упав на землю, а таляри розсипали

ся по підлозі. Старий Гассан, бачучи таку велику скількість грошей, дуже тішився, коли довідався, що се є їх власністю. А коли син оповів йому, як жид опукав їх на мисках, що вартували 200 талярів, старий Гассан аж пінився зі злости. Говорив, що як би його тепер зловив, то повиривав би йому все волосся по одному. Глянувши на купу талярів, успокоївся. Тепер рішили обережніше обходити ся з грошми, щоби знова не внасти в біду. Гассан відложив 300 талярів на пізнійше, а за решту купив собі і синові гарне убранє. Омарови було в тім одіню дуже до лиця і не було тепер в цілім Царгороді гарнішого хлопця над него. Хоч старий Гассан не щадив зі сином грошей, то однак не бояв ся будучности, бо 300 талярів могло їм ви-старчити на довший час.

VI.

Омар не маючи тепер жадної роботи, ходив що дня на прогульку за місто. Підчас одного такого проходу приблизився випадково до палати султана. Нараз стрілено в воздух з гармати. Коли довідався, що стріляно на те, щоби всі віддалилися з тої дороги, яка веде до палати султана, бо в противнім разі чекає їх смерть, сховався в одно спорохніле дерево. По кількох мінутах надіхав цілий ряд гарних повозів, в котрих сиділи двірські дами і Зулїма, дочка султана. Омара вразила дуже краса Зулїми. Коли повози зближалися до криївки Омара, зломалося колесо повозу, в котрім сиділа Зулїма, а вона сама упала зімліла на землю. Всі дами, які її товаришували перелякалися дуже і підняли її з землі і почали ратувати. Коли се не помагало, принесли води, відмилили з лица вельон і почали її відтирати. По кількох хвилях Зулїма прийшла до себе. Омар побачив її надзвичайну красу, яка так його заняла, що забув о всім на світі і з великого страху був би вийшов зі своєї криївки на неминучу смерть, колиб повози не були відїхали. З нетерпеливостію глядів ще довго за відїжджаючою донькою султана так довго, доки ся не зникла йому з очей.

Коли вже стратив її з очий, почав гірко плакати і нарікати: „О я нещасливий! Чому ти завдала моєму серцю таку тяжку рану? Чому я побачив тебе, котру не можу мати ніколи за мою жінку? О гарна Зулімо! Без тебе не можу від тепер спокійно жити. Колиб ти не могла бути моєю женою, то прошу тебе, позволь ще бодай раз глянути у твоє красне лице, а відтак можу з легким серцем умерти”.

Коли так нарікав і заломлював з глибокого жалю руки, случайно потиснув чародійну рожу. Нараз зявив ся перед ним Аріель і запитав ся, чого бажає. Омар зачудований тим наглим явищем сказав до духа: „На що придасть ся мені твоє питанє, коли ти не можеш мені помочи в моїм горю. Я залюбив ся дуже в султанській дочці Зулімі і лише вона одна може мене успокоїти”. — Хоч се не є в моїй силі сповнити твоє бажанє, то однак скажу тобі, що при помочи сего перстень, який ти зняв в тій камяній печері з палця чародія Мерліна, можуть духи земські допомочи тобі в твоїм підприємтяю. Мусиш лише поступати мудро і без страху”.

Мова духа вказала йому, яку силу має чародійна рожка і перстень. Тепер доперва пізнав, що так, як чародійна рожка дає йому панованє над духами воздушними, так через сей перстень будуть йому послушні духи земські. Ся призмна новина розвеселила його дуже. Попращав ся з духом і пійшов домів. По дорозі роздумував, як має сю річ зачати, щоби дістати Зуліму як найскорше за жінку. По довшій розвазі опевнив ся, що може сего до-

конати. Коли батько побачив, що Омар чогось дуже сумний, що нічого майже не їсть і не пє, зажурився дуже і постановив довідатись про причину сего смутку. Омар признав ся, що залюбив ся в дочці султана, красній Зулїмі і що думає над тим, щоби її взяти за жінку. Старий Гассан думав, що син його слабій, бо уважав неможливим, щоби син бідного шевця міг оженити ся з донькою султана. Тому радив йому не думати навіть о тїм і пригадати собі приповідку: „Швець знай лиш своє ремесло”. Але пересторога батька не вдїяла нічого, бо Омар не зважав на се і просив батька так довго, аж сей обіцяв пійти до султана.

Старий Гассан, котрий думав, що син його одурів, питає Омара, як він піїде до султана, коли там кождий мусить принести якісь дарунки, а вони хоч би взяли ціле своє майно то се буде за мало, а самі відтак будуть жити в страшній нужді.

Омар запевнив батька, що о дарунки не має чого журити ся, бо чого лише забажає, все буде мати.

Коли батько його потрясав в сумніві голову, сказав Омар до нього: „Найдорозший отче! Недавно довідав ся я, що можу мати при помочи сего перстєня більші богатства, чим султан. Ті ріжні каменї, котрі я принїс з печери є того самого гатунку, які я бачив на шиї Зулїми лише більші і гарнійші. Тому не отягайте ся, але чимскорше сїїть до палати султана і просїть його в моїм імені о руку його дочкї”.

Гассан, бачучи, що нічого не вдїє зі своїм си-

ном обіцяв сповнити його приказ, але остеріг його, що буде мусів ті нещасливі наслідки сеї справи взяти на себе. Але Омар вневпив його, що не потребує нічого бояти ся і що незадовго побачить чудесні річи.

Гассан, пригадавши собі духа і ті річи, які приніс вірив вже, що слова Омара є правдиві. Тому рішив ся пійти на другий день до цісарського двору. Омар вложив десять ріжпоредних каменів до копника, накрив їх чистою хустиною, дав батькови і поучив його, як має говорити до султана. Крім того дав йому ще один червоний камінь, щоби дав його льоказви, якій його вистить в палату султана.

VII.

На другий день зміряв старий Гассан до палати султана. Серце його трівожилось, щоби султан не покарав його і Омара смертю за се, що він старає ся о доньку султана Зулїму. Боязно зближив ся до варті і прийшов у присінок, де було повно людей, що ішли зі всякими справами на аудієнцію.

Старий Гассан стояв довго в почекальні. Та се йому вкучилось, тому підійшов до слуги, котрий впускав тих, які мали діло до султана, всунув йому в руку дорогий камінь і просив, щоби його впустив до султана. Дворянин, глянувши на камінь, пізнав, що се рубін, тому казав иншим чекати а його впустив до салї послуханя.

Станувши перед султаном, Гассан упав на землю і сказав: „Найяспійший цїсарю, королю всіх королїв, до ваших ніг складаю малий дарунок від мого сина, який віддає ся під вашу ласку і опіку”.

Султан казав подати собі кончик, а відкривши лустку побачив дорогі каменї. Дуже ними счудувався, бо ніколи не бачив ще такі великі та гарні дорогоцености.

Тепер казав султан всім присутним крім Гассана і великого везира то є першого міністра віддалити ся, а відтак показав везирови дарунок і за-

питав ся його, що о тім думає. Міністер счудував ся так само як цісар і сказав: „Я не розумію, як міг сей незнаний чоловік дійти в посіданє таких скарбів”. Тоді запитав ся султан Гассана, чим є його син і звідки взяв ті дорогоцінності. Гассан відповів: „Найяснійший пане! син мій Омар привіз ті скарби з Африки і коли ти, найяснійший пане ще забажаєш більше, то син мій дасть тобі, бо має їх дуже багато”. Султан глянув на нього при тих словах счудовано і запитав ся, чи має ще що сказати. Гассан упав ще раз на коліна і дрожачим голосом промовив: „Найяснійший пане! Коли не будеш на мене за се гніватись, то виявлю тобі просьбу мого сина”. Але султан сказав: „Говори без страху, чого син твій від мене просить. За се не стане ся тобі нічого злого”. Гассан набрав через се запевнене більшої відваги і промовив: „Найславнійший володарю! Син мій Омар залюбив ся в твоїй дочці Зулїмі. Він післав мене до тебе, щоби я тобі се оповістив і запитав ся, чи може за твоїм дозволенєм старати ся о її руку”. Султан розсміяв ся сердечно на таку просьбу.

Великий везир, якого син вже був заручений з Зулїмою, сказав до цісаря: „Се булоб нечуваною речію, щоби гарна Зулїма стала жінкою якогось волоцюги”. Цісар не робив собі нічого з бесіди міністра, але звернувшись до Гассана, сказав: „Можеш сказати свому синові, що за пів року може повторити ту саму просьбу і може віддам за нього мою дочку Зулїму”.

Омар уважав себе найщасливійшим чоловіком на цілім сьвітї, коли учув від батька відповідь султана. Рішив з легким серцем чекати на ту пору.

Великий везир, якого ласка султана до Гасана дуже розгнівала, продумував над тим, якби приспішити весіле свого сина з Зулімою. Коли переконав ся, що султан вже забув о обітницю, яку дав Гассанови, довів небавом до того, що султан дав дозвіл на весіле його сина зі своєю донькою Зулімою. Передовсім родина міністра старала ся приспішити шлюб. Старий Гассан журив ся дуже, коли довідав ся, що діє ся на султанським дворі, але син не робив собі з того нічого і ще успокоював батька говорячи, що з того нічого не буде. Коли надходив день, в котрім Зуліма мала побратися з сином великого везира, Омар не нарікав на султана, але сьміяв ся з того. Старий Гассан думав, що син вже позбув ся тої манії, взяти Зуліму за жінку.

Старий Гассан дуже помилив ся. В вечер, коли вже Зуліма мала іти з сином міністра до шлюбу, Омар закликав при помочи перстень духів і сказав: „Приказую вам удати ся до цісарської палати і пірвати сина везира, коли піде до Зуліми. Занесіть його де в Африку і держіть, доки вам не дам інших приказів. Впрочім дбайте про нього, щоби нічого йому не забракло”. Духи счезли так скоро, як прийшли і сповнили все, що їм приказав Омар. Гарна Зуліма чекала кілька годин на свого будучого мужа, та не могла дочекати ся, тому пійшла спати. Сина великого везира занесли духи в пальмовий гай в Сирії. На другий день пізнали невільниць, котрі прийшли Зулімі услугувати, що пані їх чогось журить ся.

Небавом прийшов султан до Зуліми, щоби до-

відатись про її поведжене. Зулїма відізвала ся до него розгнівана: „Нема що говорити, гарного любка вибралисьте для мене батьку. Зараз першого вечера забув о мені, бо навіть не прийшов до мене”. Султан з початку думав, що донька жартує собі з него, але коли Зулїма почала дальше жалувати ся на свого будучого мужа розгнівав ся страшно. Казав закликати великого везира і докоряв йому за зле заховане сина.

Великий везир перелякав ся дуже і сказав, що се неможливе, бо син його пійшов вчера до палати і від тоді ніхто його не бачив. Сумний ішов з двору питаючись переходячих, чи не бачили його сина.

Султан довідав ся від двірської служби, що син великого везира ввійшов в палату цісарську. Що дальше з ним стало ся, ніхто не знав.

Султан приказав заперестати весіле і по вісьмох днях оголосив шлюб за неважний. Коли минув квартал а о пропавшій сині великого везира не було ніякої чутки, зявив ся инший молодець, котрий просив о руку Зулїми. Був се син великого адмірала. Султан дав дозвіл на весіле. Коли наближав ся день шлюбу, Омар не робив собі з того нічо, але ужив такого самого підступу, як перший раз. Він прикликав духів до себе і приказав їм занести сина великого адмірала до помараньчевого гаю коло міста Каїру в Єгипті. Духи сповнили в одну мить приказ Омара.

І тим разом Зулїма чекала даремно на свого нареченого. В гніві і в плачу перевела цілу ніч. Коли на другий день султан прийшов відвідати

свою дорогу доньку побачив її, як залпвала ся ряснимп сльозами. Вона жалувала ся, що люди будуть з неї сьміяти ся, бо оба наречені зчезли перед шлюбом.

Султан відповів, що вже знає про сю подію, бо недавно прийшов до него великий адмірал і сказав, що він післав свого сина в товаристві кількох жовнірів. Жовніри вернули небавом і сказали адміралови, що син його прибув щасливо до спальні Зулїми, але тут нечаяно щез їм з очий, хоч двері були зачинені.

Хоч батько за ним старанно шукає, мимо того ніхто не знає, де він подів ся. Зулїма заломила з великого жалю руки і закликала: „Ох я найнещасливіша зі всіх людей буду мусїла ціле житє перевести в самотї”. Султан як міг, так потїшував дочку: „Усмири твій жаль, бо ще все може змінити ся”. Від тепер вже ніхто не старав ся о руку Зулїми.

VIII.

По шістьох місяцях, коли Омар міг вже старати ся о дочку султана, пригадав своєму батькови, що вже час пійти до султана і пригадати йому його обітницю. Омар вложив до кошика десять дорогих каменів і шнур перел, які принесли йому духи з африканського острова Елефантине. Відтак післав батька до цісарської палати і наказав йому дорогі камені дати султанови а перли Зулімі. Старий Гассан ішов тепер відважнійше, чим перший раз. Коли станув перед султаном, сей пригадав собі сейчас свою обітницю і віддалив присутних. Відтак запитав ся Гассана, по що він ту прийшов. „Непобідимий царю! Найяснійший пане! відповів Гассан, син мій віддає ся під твою ласку а тому, що вже минуло 6 місяців, просить тебе о відповідь.

Султан здивований тим гарними, дорогими каменями, візвав своїх міністрів на раду, що має зробити. Султан сказав: „Ніякий чоловік не має так багато гроший, як сей незнакомий. Його хочу я взяти за свого зятя”.

Великий везир, який не міг забути, що Зуліма не є його синова, старав ся всілякими способами відвести цісаря від того заміру. Радив переконати ся вперед о богатстві незнакомого.

Султан пристав на ту раду і сказав до Гассана: „Дарунки твого сина я охотно приймаю, зятем моїм може бути лише тоді, як вперед пішле моїй донці п'ять білих невільників, убарних в перські матерії і п'ять муринів, з котрих кождий буде мати кошик наповнений дорогими каменями. Гассан поклонився султанови і пішов до дому. По дорозі жалував, що бажане сина не сповнилося і що син не буде міг виконати услів'я, які подиктував йому султан. Султан оповідав тепер своїй дочці, що вже перед пів роком, а тепер другий раз якийсь незнайний молодець просив його о її руку. Відтак дав їй шнур перел. Зулїма одушевляла ся перлами і сказала, що була би дуже рада пізнати сего молодця, котрий подарував їй такі гарні перли.

Султан жалував, що їй бажане не може здійснитися, бо зажадав від Омара таких трудних річій, які були майже неможливі. Зулїма дуже тим засмутила ся і нарікала, що вже на завсїгди лишиться самотною.

В тім самім часі старий Гассан радив своєму синові, щоби вибив собі Зулїму з голови. „Ліпше булоб, колиб ми були дорогі камені і перли лишили собі, як, можна сказати, кинули в болото... Правда, твої дари подобали ся султанови і всїм міністрам, але Зулїми ніколи не дістанеш за жінку. Скорше я повіривби, еслиби хто сказав, що гора зрівнає ся з долиною”.

Омар, що не переривав батькови в бесїді, сказав радісним голосом: „Коли султан не жадає більше, то Зулїма буде моєю женою. Гассан не хотїв вірити словам Омара. „Переміни всі камені на у-

лицях Царгороду в золото і срібло а переконаєшся, що не позискаєш султана”.

Омар сьміяв ся з того і радив батькови положити ся безжурно спати, а на другий день рано встати, щоби міг запровадити до султана невольників. Гассан пійшов спати; в ліжку нарікав зі сльозами в очах на те, що любов Омара до Зуліми зробила його божевільним.

На другий день Омар встав тихо з ліжка і обернув на пальци перстень. Сейчас зявили ся перед ним духи. Омар промовив до них: „Вже наближає ся година мого щастя. Гарна Зуліма чекає на мене. Її буду міг взяти за жінку, коли ви, мої вірні слуги допоможете мені в моім підприємстві, і можете мені сповнити услівя султана”.

Коли почувли се земські духи, радісно сповнили сейчас його прикази. Небавом повстав перед хатою Омара великий вереск верблюдів і невольників. Сі крики збудили старого Гассана. Протер свої очі, глянув крізь вікно а коли побачив верблюдів і гарно убраних невольників, тоді пізнав, що син його має велику силу над духами. З великою радостю кинув ся синові в обійми, заявляючи, що тепер на певно знайде ласку у султана. З усьмішкою відповів йому син, щоби так дуже не чудував ся малою річю, але най іде чимскорше до султана, най дасть йому ті дорогі цінности і скаже, щоби султан взяв його за свого зятя.

Гассан, який ще не міг начудуватись, сейчас пійшов до султана. Невольники зміряли за ним поволи. Ціле місто збігло ся, щоби побачити такий величавий похід. Людний сходили ся чим раз біль-

ше. Коли сторожа султанська побачила таку велику скількість людей, думала, що горожани збунтували ся проти султана; тому позамикала брами. Султан приглядав ся з другого поверха тій великій товпі людей. Коли побачив в середині Гассана з не-вільниками дуже утішив ся. Казав чимскорше впу-стити Гассана до себе. Коли він станув перед сул-таном і вручив йому в імени свого сина Омара до-рогі камені, султан привитав його дуже чемно. Та-кож прикликано Зулїму, щоби забрала собі срібні посудини і дорогі матерії, які принесли невольни-ки. Скрині наповнені золотом і сріблом занесе-но до державної скарбниці. Султан оглядав зі своєю донькою Зулїмою ті дорогоцінні камені, гарні ма-терії і інші дорогі товари.

Коли запитав ся її, чи вийде за Омара, Зулї-ма відповіла: „Вже самі ті річи, які він нам по-дарував вказують, що він є найбогатшим чолові-ком на цілім сьвіті. За него вийду я з великою охотою”.

Султан казав скликати міністрів на раду. Коли вони зійшли ся, показав їм скарби і промовив: „Чи ж сей муж не виповнив все, чого ми від нього зажадали?” Міністри, не знаючи що на се відпо-вісти, замовчали. Султан звернув ся до Гассана тимп словами: „Снішіть до свого сина і поздоро-віть його під мене. Скажіть йому, що я охотно беру його за мого зятя; нехай чимскорше тут приїде, щоби мене потішити”.

Гассан подякував султанови за ласку, яку о-казав його синові і з великою радостію вернув до дому. Син його дуже утішив ся щасливим закін-

ченем справи і сказав: „Тепер мушу красше убрати ся, щоби подобатись султанови”. Омар пійшов до комори, закликав духів і приказав їм принести гарне убранє, щоби якомсь гідно прийти перед султана. Казав також привести собі гарного арабського коня і відділ слуг.

Духи земські, котрі Омара дуже любили охотно сповнили його прикази. Наперед завели його без його жаданя до купелі мудрости. Коли Омар занурив ся по голову в воді, стать його і шкіра лиця змінили ся так, що ніхто не міг дорівнати йому в красі і чесноті. Відтак завели його духи до його дому, в яким також все змінило ся. Омар убрав ся гарнійше ніж сам султан; відтак сів на гарного арабського коня, попращав ся з батьком і вибрав ся в відвідини до султана. Окружений кінними і пішими невірниками в гарні одежі одітими зміряв Омар до палати султана. Кождий, хто його бачив, не міг начудувати ся його красі. Кождий невірник мав золоту стяжку з іменем „Омар”. Золото і срібло блищало так, що ніхто не міг на нього довго дивити ся.

Коли сей похід зближив ся до цісарської палати, султан вже з далека побачив Омара. Старого шевця не пізнав скорше, аж сей йому уклонив ся.

Султан вийшов Омарови на зустріч, привитав його дуже ласкаво і приязно та завів у комнату, в якій була Зуліма. Омар упав перед нею на коліна і сказав: „Найгарнійша Зулімо! За дозволом мого найяснійшого пана і твого дорогого батька я як невірник, котрий вас величає, упадаю на коліна

і прошу, щоби ви вашого підданого зробили через свою любов на віки щасливим”.

Зуліма заветидала ся, подала йому руку і так промовила: „Обітницю, котру дав вам мій дорогий батько я щиро додержу. Запевняю вас, що роблю се з моєї волі а не з примусу. Желаю вам, щоби ви назвали при мні більшого щастя, чим ваші попередники, котрі старали ся о мою руку”.

Омар зрозумів добре, що вона хотіла сказати через послідні слова. Він знав ліпше, як се стало ся і чому. Тепер розмовляв Омар з нею дуже мило і приязно, та ще раз просив її о доброту і ласку. Коли желали собі взаїмного щастя, султан дав знак до обіду. Султан і старий швець Гассан сіли по одній стороні столу, а Омар і Зуліма по другій. Найстарші дворяни usługували їм при бенкеті. Омар казав музикантам, які сиділи при иншим столі заграти на скрипках. Вони зачали грати раз по африканськи, то по індійськи, то знова по європейськи. Се так утішило султана і його доньку, що забули о стравах і напитках. Зуліма гляділа лише на зручність свого любого нареченого. Тіпила ся його розмовою і думала в своїм серцю, щоби теперішньому її любимцеві поводило ся ліпше і щоби зазнав більшого щастя, ніж його попередники.

Султан поважав його тепер о много більше, ніж передтим. По скінченім бенкеті запитав ся Омара, коли желает собі оженити ся з Зулімою. Омар відповів йому: „Бракує ще палати, в якій би я міг вигідно жити зі своєю любовою жінкою, тому прошу тебе найяснійший пане, щоби ти визначив мені яке місце, де би я міг ще перед шлюбом збудувати гар-

пу палату”. Сею бесідою Омара Зуліма дуже за-
тривожилась, бо думала, що ще дуже довго буде
мусіла чекати на день шлюбу.

Султан счудував ся такою мовою Омара і ска-
зав йому: „В моїй палаті можеш мешкати аж до ча-
су, коли збудуєш собі свою палату. Прошу тебе,
щоб ти збудував собі палату доперва по весілю з
Зулімою, бо тепер нема на се місця ані часу”.

Султан сподівав ся, що Омар згодить ся на
його раду. Зуліма просила його о те також. Але
Омар не хотів про се ані чути. Коли по ріжних за-
бавах і розмовах надійшов вечер, Омар подяку-
вав султанови за величаве прийняте, попрощав ся зі
всіми і при сьвітлі смолоскипів вернув до дому.
Не маючи місця для своєї великої дружини, умістив
їх в сусідних господах.

ІХ.

Коли Омар прийшов до свого дому, закликав до себе при помочі чародійної рожі воздушних духів і велів їм вибудувати в ночі без найменшого шелесту напротил замку султана величаву палату, яка перевисшала би величиною і красою всі будинки в Царгороді. Палата має мати чотири брами а в середині має бути велике подвірє. Сама палата має бути дуже гарна, а середині мають бути гарні арабські коні, а в коморі повно збіжа. В кухні має бути повно смачних страв а в пивниці бочки старого вина. Полиці мають бути переповнені золотими та срібними посудинами. В скарбниці мають находити ся величезні скарби золота, срібла, перел та найдорожших діяментів. Входу мають стеречи мурина. По тім розказі щезли воздушні духи в одну хвилию зробили так, як їм приказав Омар. Палату збудували з білого мармуру. Місто желіза, дерева і цвяхів ужили до будови золота і срібла. Кімнати були наповнені золотом і сріблом, кухня смачними стравами, а пивниця старими винами. Сю гарну палату збудували духи в такій тишині, що навіть прибічна сторожа не чула нічого, а тому, що була дуже темна ніч ніхто не бачив, коли сю палату збудувано. Султан не міг через цілу ніч спати, тому встав з ліжка, щоби втягнути сьвіжого

воздуха. Пійшов до вікна, напротив котрого стояв новозбудований замок. Коли глянув крізь вікно, дуже здивувався, що якийсь предмет заслонює йому вид. Тому протер кілька разів очі, думаючи, що йому щось привиділо ся але завсїгди бачив якийсь предмет. Щоби переконатися, що се є, відчинив вікно, закликав слугу і запитав ся, що се такого стоїть. Сторож відповів йому, що се якась гарна та величава палата.

Щоби лїпше переконатися, післав султан слугу, який вернувши назад не міг наговорити ся про красу замку. Ніхто не знав, в який спосіб вибудовано через одну ніч таку красну палату, якої ще ніхто перед тим не бачив. Коли султан зрозумів, що се зробив Омар, казав закликати свою дочку Зулїму і так до неї промовив: „Найдорожша Зулїмо! Вже тепер не потрібуєш довго чекати на день шлюбу з Омаром, бо палата твого будучого мужа вже є готова”.

Зулїма дуже тішила ся тим гарним замком. Золото і срібло сіяло так, що коли упали на палату лучі сонця, не можна було на ню дивити ся. Всї дуже одушевляли ся тим замком. Небавом прийшов Омар зі своєю дружиною і взяв в посїданє палату. По кількох годинах післав начальника своєї прибічної сторожі до султана з заявою, що палата вже скінчена. Просив його, щоби прийшов на шлюб, який небавом відбуде ся і щоби не журив ся нічим, бо він, то є Омар, вже все потрібне приготував. Султан дуже тим утішив ся, казав поздоровити його, сказати йому „добридень” і оповістити, щоби приготував все потрібне до шлюбу, бо він

пезадовго прийде. Коли Омар довідав ся, що Зулїма вже є готова до шлюбу, прийшов до неї з великою дружиною, щоби її запровадити до своєї палати. Коли султан прийшов зі своєю дочкою Зулїмою і з цілим двором до палати, всі тішили ся красою і богатством палати. Не знали, що мають наперед оглядати, бо за кождим кроком всі річи видавали ся їм гарнішими.

Коли скінчив ся після магометанського звичаю шлюб, відбув ся весільний бенкет. На золотім столі стояли найсмачніші страви і напитки. В шовкові убраня, пристроєні дворяни usługували гостям, яких було кілька соток. Султан чудував і тішив ся богатством і величавостю палати. Лиш він один міг рівнати ся під зглядом богатства зі своїм зятем. В часі бенкету пригравала на ріжних інструментах найславніша в цілім Царгороді музика. Найзнаменитші співаки оспівували красу і чесноти Зулїми. Скоро минув сей день на забавах і танцях. Султан працюючись зі своєю дорогою донькою, сказав їй нишком: „Нині не потребуєш боятися нічого. Твій жених не щезне так, як тамті попередні. Зулїма зітхнула тяжко і сказала: „О коби Господь Бог не допустив до того”. Її бажанє сновнило ся, бо жили дуже щасливо і без клопоту. Султан поважав дуже Омара, та нераз радив ся його в ріжних справах державних. Через своє розумне поведене і доброту з'єднав собі Омар небавом любов цілого народу. Він дбав про всіх та передівсім спомагав бідних. Задля сего народ називав його палату „Замок помочи”.

Х.

Досвід говорить, що на сьвітї нема нічо вічного. Се небавом справдило ся на Омарі.

Чародій Ервін жив через цілий той час при помочи чародійних заклять дуже весело. Так само, як заманував над водяними духами, в подібний спосіб змусив духів огню до послуху. Коли одного разу пригадав собі о перстени і чародійній році, закликав до себе огняних духів і запитав ся, чи не міг би їх пазад здобути. Сї відповіли йому, що се дуже трудна річ, бо вони не мають такої великої сили, як духи воздушні або земські. Тут насильства не можна ужити, хиба підступом і мудростю можна відзискати ті річи. Коли Ервін довідав ся, що Омар живе, має сей перстень і чародійну року і що одружив ся з донькою султана, гарною Зулїмою дуже тим розгнівав ся і з великої рознуки закликав: „А! Сього злодія, сього обманця мушу я дістати. Коли його зловлю, то певно не вийде живий з моїх рук”. Духи огню старали ся ріжними способами привернути Ервіна до веселости. Коли Ервін успокоїв ся, духи сказала йому, що Омар живе в великім щастю і розкошах, тому не потребує того перстеня і держить його певно в скрини. Ервін дуже утішив ся тою новиною і хочачи з неї скористати, прикликав до себе духів водяних і ка-

зав їм занести ся в Царгород. В Царгороді питав ся чародій Ервін о Омари. Всюди учув о пїм добрі річи, всюди хвалили люди Омара і віддавали йому честь. Се зовсім природно гнівало дуже Ервіна.

Ервін думав тепер лише над тим, в який спосіб міг би вкрасти перстень, чародійну рожу, палату і жінку Омара, Зулїму. Одного разу, коли ішов улщею коло палати Омара, побачив гарну Зулїму, що стояла прп вікні і вдихувала сьвіжий воздух. Ервін запалав до неї такою великою любовію і пристрастю, що постановив чимскорше її вкрасти. Тому прикликав до себе огняних духів і радив ся їх, в який би то спосіб можна вкрасти Омарови перстень, чародійну рожу, палату і Зулїму. Від них довідав ся Ервін, що Омара нема в дома, бо поїхав на польованє, з котрого верне доперва за кілька днів. Хотячи скористати з неприсутности Омара, Ервін постановив дійти до своєї ціли і то як найскорше.

ХІ.

На другий день прикликав Ервін до себе духів і казав їм припровадити собі гарного арабського коня і десять невільників. Убрався в нову одіж, сів на коня і поїхав зі своєю дружиною до палати Омара. Слугам своїм наказав, щоби уважали пильно на його прикази. Коли Ервін заїхав перед палату, зіскочив з коня і післав слугу, щоби сказав Омарови, що приїхав до неї перський посол. Коли о тім довідалася Зулїма, казала сказати послови, що Омар не може прийняти такого достойного гостя, бо поїхав на лови, з яких за кілька днів верне. Если посол зачекає на Омара, то вона закличе його через особного післанця. Один за слугу перебраний дух огняний сказав, що посол перський не має часу чекати на Омара, бо мусить вертати до своєї вітчизни. Гість просить лише о дозвіл відрисувати собі плян сеї величавої палати, бо краса сего замку розійшла ся по цілім сьвіті. Король перський, котрий про се довідався, хоче збудувати і собі таку палату, але не має пляну її.

Зулїма, знаючи гречність і доброту свого мужа Омара, думала, що добре зробить, коли сповнить просьбу посла. Тому післала до нього свого дворянина, щоби його закликав, а службі наказа-

ла, щоби опроваджувала посла перського по цілій палаті. Ервін прийшовши до кімнати, в якій була Зулїма, був дуже гречний, поцілував її після східного звичаю в руку і перепрашав дуже, що перешкаджає її. Зулїма поводи́ла ся з ним рівнож ввічливо хоч прочувала якусь небезпеку. Коли вже перейшли всі комнати і хотіли іти до салі, в якій находила ся скриня з перстеном, начальник не хотів її відчинити, говорячи, що має такий приказ від Омара. Ервін, котрий держав у руці лиш для ока потатку сказав, що було бн сьмішним, коли бн не відрисував пляну зі всіх комнат. Через се наклонив начальника сторожі до того, що сей відчинив і сю кімнату. Як лише Ервін перейшов поріг, сейчас дав знак огняним духам. Двірські слуги зачали кричати: „горить, горить”. Тут і там було видко ясну полемінь, яка огортала цілий замок, хоч збудований з кристалу. Се ошуканство видумали духи навмисно. Всі двірські слуги зійшли ся, щоби гасити огонь. Начальник сторожі лишив Ервіна самого. Як лише він віддалив ся, Ервін відчинив скринючку, забрав перстень і инші дорогоцінності. Зі своїми слугами загасив огонь, через що зєднав собі славу і честь.

Довершивши сього діла, покинув Ервін палату Омара і поїхав за місто. Коли попрощав ся зі своїми слугами, то є з огняними духами, приїхав до одного села. Чекав аж стемніє, щоби легше довершити свої злочинні заміри, а Омара зробити нещасливим.

Коли вже стемніло ся, Ервін прикликав до себе при помочи сего перстенья земських духів Вони

сейчас зявили ся і сказали: „Чого хочеш від нас нікчемний злодію”. Ервін відповів: „Перенесіть сейчас цілу палату Омара зі всім, що є в середині в далекі але урожайні краї африканські”. Духи земські розгнівались дуже на такий приказ і з грозьбою відповіли йому: „Тепер мусимо тебе слухати, але памятай, що небавом прийде час, в яким твоє нечесне жите одержить відповідну кару”. Ервін прикликав також духів огню та сказав до них: „Перенесіть цілу двірську службу на пустиню африканську Нубію”.

Покоївка Зулїми збудившись зі сну пере-страшилася ся глибокою тишиною, котра панувала в цілій палаті. Та ще більше перелякалась вона, коли зглянувши крізь вікно побачила, що знаходить ся в якійсь безлюдній та пустій околиці. Не могучи собі се вяснити, покоївка побігла до Зулїми і оповіла їй все, що бачила і що в палаті нема ні одної душі, крім них. Коли так обоє розмавляли, нараз прийшов Ервін і поздоровив її дуже ввічливо. Зулїма зглянула на нього з обридженем, утікла з покоївкою до другої кімнати і замкнула двері на ключ.

Покиньмо тепер Ервіна, а вернім ся до Омара.

XII.

Саме тої ночі, коли Ервін украв замок Омара і його жінку Зулїму зі всіма дворянами, султан не могучи спати встав, щоби оглянути палату, в котрій жили його найдорожні діти, то є Зулїма і Омар. Однак дуже счудував ся, коли побачив пусте місце, на котрім ще недавно стояв замок. Хоч протер собі кілька разів очі, мимо того бачив перед собою лиш пустий простір. Здивований сею подією післав свого найліпшого слугу на місце, де перед тим стояв величавий замок, щоби подивив ся, що такого стало ся. Дворянин вернув небавом перестрашений і сказав, що палата Омара щезла без слїду і ніхто не знає, де подїла ся. В палаті султана повстало велике замішанє. Султан скликав всіх міністрів на раду, щоби почути їх гадку про сю подїю. Великий везир, котрий дуже гнївав ся на Омара, бо думав, що сей відібрав жите його синові, який мав одружити ся з Зулїмою в великім гнїві сказав: „Омар є лиш нечестним чародїєм, шукав лишне за славою і богатством, але тепер його злочинне чародїйство викрило ся”. Такими бесїдами удаю ся йому розгнївати проти Омара султана і всіх міністрів так, що султан приказав начальникови прибічної сторожі шукати Омара і живого або мертвого принести перед себе. Начальник хоч з не-

охотою мусів сповнити приказ свого володителя. Взяв зі собою жовнірів і поїхав в ту сторону, де Омар перебував на ловах. Небавом стрінули його. Омар прочував вже на польованю, що в дому під час його неприсутности мусіло щось надзвичайного стати ся. Тому покинув товаришів і чимскорше спішив домів. По дорозі побачив начальника з жовнірами. Дуже тим утішив ся і випитував ся начальника, що чувати в місті, чи всі здорові і що робить його найдорожша жена Зулїма. Начальник побачивши Омара, дуже утішив ся, та забув о своїм обовязку. Дперва, коли Омар вимовив імя Зулїми, пригадав собі строгий приказ султана і з великим сумом та жалем сказав: „В дома нема нічо доброго, бо султан післав мене, щоби я тебе зловив, а я рад не рад мушу сповнити приказ свого пана”.

Омар, котрий не знав, чим провинив ся перед султаном, запитав ся з цікавостію, що є причиною його увязнення. Начальник відповів йому, що сам довідає ся о тім, коли стане перед лицем султана. Омар віддав жовнірам свою зброю. Окружений сторожно, прибув до Царгороду і станув перед султаном. Султан глянув на нього гнівно, завів до вікна і сказав: „Де є твій чародійний замок і де моя найдорожша дочка, Зулїма?”

Коли Омар побачив, що не було палати і найдорожшої жінки Зулїми, заплакав гірко і з великого жалю та з туги за женою зімлів. Дперва по кількох годинах прийшов до себе. Найбільше ридав над втратою Зулїми. Але султан думав, що Омар удає лише свій жаль; сказав йому, щоби найдаль-

ше до трех днів найшов Зулїму, бо в противнім разі буде покараний смертю. Омар так дуже засмутив ся втратою Зулїми, що майже не стратив зми-слів. Желав собі смерти, бо думав, що вже не ви-ратує ся з такої великої небезпеки.

Нещастє Омара збільшили ще сини великого везира і адмірала, які якраз тепер прийшли. Вони говорили, що, коли вже були перед дверми кімна-ти Зулїми, нечаяно пірвав їх хтось і заніс в чужу країну, а тепер та сама сила принесла їх до Цар-городу. Великий везир і адмірал впевняли султана, що Омар зачарував їх синів, які тепер через ща-сливий случай вернули назад, щобн покарати О-мара.

Коли Омар в означенім речинци не привів Зу-лїму, султан дуже на нього розлютив ся і казав йо-го повісити на замковім подвірю. Вже позамикано брами палати, щобн його повісити. Коли о тім до-відали ся двірські слуги, дуже тим засмутили ся, бо Омар давав їм такі богаті дарунки, які не одер-жували ніколи від султана. Тому пішли до міста і звістили мешканцям, що султан засудив зовсім невинного Омара на смерть через повішенє. Між народом повстало заворушенє. Всі збігли ся під палату султана і зачали кричати, щобн увільнити Омара. Султан порадив ся зі своїми міністрами, прийшов перед палату і успокоїв розярений народ обітницею, що дає Омарови жите і свободу. Товпа успокоїла ся доперва тоді, коли начальник двір-ської сторожі випустив Омара з вязниці. Всі зача-ли радісно кричати і товпити ся до Омара.

ХІІІ.

Омар не дуже тішив ся відзисканою свободою. Сум і жаль, який давив його по втраті найдорожшої жени Зуліми, нігде не давав йому спокою. Омінав людей та шукав свобідного місця, щоби плакати над втратою жени Зуліми. Тому покинув Царгород. Народ відпровадив його за місто. Коли прийшов у ліс, сів в тіні дерев, та думав о своїй нещасній долі. Нараз пригадав собі о чародійній рожі, яка вже нераз була йому в пригоді. З вдоволенем побачив, що має її при собі. Небавом зявив ся перед ним князь воздушних духів Аріель і заштав ся, чого бажає. Омар сказав до него: „Чи знаєш о моім нещастю, яке мене спіткало? Чи знаєш того нікчемного злодія, який украв мені при помочи перстень мою палату і найдорожшу жену Зуліму?” Аріель відповів йому: „Знаю навіть більше від тебе. Чародій Ервін намовив твою жінку, щоби дозволила оглянути йому замок, а відтак переніс його разом з Зулімою в чужу країну”.

Омар подякував Аріелеви і заштав ся його, чи він не допоміг би йому відзискати Зуліму і все те, що Ервін украв. „Будь доброї гадки, сказав Аріель, духи зємські слухають Ервіна неохотно і лише через сей перстень повинують ся йому. Вони

бажають як найскорше увільнити ся зпід його ярма. Як хочеш, то я перенесу тебе там, де Ервін держить Зуліму. Тепер ти повинен усильно старати ся, як найскорше відзискати те, що ти через свою необережність стратив”.

Під впливом сеї ради Омар цілком змінив ся. Надія і відвага вступили в його зболіле серце. Дух заніс його близько палати, в котрій мешкала Зуліма. Омар казав духови принести собі убрание жебрака. Коли убрав ся, дух перемінив його так, що навіть рідний батько не пізнав би його. Відтак пішов до свого замку. Коли побачив Зуліму, як вона заливала ся гіркими сльозами, заплакав і собі з жалю та туги. Коли попросив її о милостиню, Зуліма дала йому золотий гріш і по тихо сказала: „Помоли ся добрий старче, щоби я як найскорше увільнилась від сеї нужди”. „Так, так, відповів Омар, я власне хочу се зробити. Впевняю вас, що не довго буде тревати ваша нужда. Ваше бажане небавом сповнить ся”. Зуліма здивувала ся такою бесідою старця і зітхнувши глибоко сказала: „Як би твої слова сповнили ся, то я б дала тобі тільки гроший, що ти не потребував би дальше ходити на жебри. Омар впевнював, що так стане ся і просив лише, щоби дозволила йому поговорити з нею лише в чотири очи. Коли вона на се згодилася, сказав тихо: „Знаю ціле ваше нещасте і його причини. Хоч ви сумніваєте ся о правді моїх слів, то мимо того ще раз скажу вам, що поможу вам в вашій біді та нужді. Зуліма мірнула його від ніг до голови і сказала: „Прийди нині в ночі на те саме місце. Моя покоївка приведе тебе до мене. То-

ді оповісти мені ратунок, а коли він буде добрий, то я тебе за се надгороджу”.

Омар пійшов поволи в куці. Там чекав аж стемніє ся, щоби увільнити свою найдорожшу Зулїму зпід ярма Ервіна.

Коли на дворі потемніло, Омар закликав до себе воздушного духа, щоби нарадити ся з ним в який спосіб міг би відзискати перстень, при помочи котрого міг би увільнити свою найдорожшу Зулїму зпід ярма Ервіна. Аріель сказав йому так: „Як довго чародій Ервін має сей перстень, то ніяка сила не зробить йому нічого, бо хотяй би ми його кинули між млинські колеса, то вониб скорше трісли, а йому не зробили би нічого злого. Крім того він носить сей перстень завсїгди на пальци. Хиба підступом можна його відобрати. Найліпше після моєї гадки було би упоїти Ервіна вином. Коли він упе ся, здіймемо йому перстень, а з Ервіном зробимо, що схочемо”.

Омар заштав ся духа, котре вино Ервін найліпше любить. Коли Аріель сказав, що Ервін пе лише калябрийське вино, Омар казав йому сейчас його принести а також усипляючого порошку.

Аріель приніс все, чого бажав Омар, пожелав йому щастя і віддалив ся.

Коли вже цілком потемніло, Омар взяв вино та усипляючий порошок і пійшов на умовлене місце. Коли прийшов під вікно кімнати, в котрій спала Зулїма зачав кашляти, щоби вона збудила ся. Коли Зулїма почувла кашель Омара, казала покоївці закликати його до себе. Коли Омар станув перед Зулїмою, ся так до нього промовила: „Чи ще

і тепер, добрий старче віриш в те, що вратуєш мене з сеї нужди? Чи увільниш мене зпід ярма се-го зненавидженого злочинного чародія?” Омар сказав на те осьяк: „Як лише Ви, гарна королівно схочете робити те, що я вам прикажу, то небавом будете свобідні. Наперед мусити змінити своє по-ступованє з Ервіном, мусити удавати, що його лю-бите а Омара ненавидите. Відтак старайте ся на-клонити його до того, щоби напив ся з вами вина, яке я вам приніс в тих фляшках. Коли він випе кілька шклянок, тоді досипте до його шклянки сей порошок, а він на певно незадовго упе ся і пійде спати. Тоді дайте мені через вікно знак, а я сейчас прийду і поможу вам увільнити ся з його ярма і вернути назад до Царгороду”. Зулїма дуже утіши-ла ся сею бесїдою старця і сказала: „О Боже ми-лосерний! Колиб те підприємте удаło ся, то я бу-ла би тобі до самої смерти вдячна”. Він знова за-певнив її, що як вона буде йому помагати, то за-міри мусять здійснити ся. Зулїма сказала, що зро-бить все, що буде в її силі. Омар положив вино і у-сипляючий порошок на стіл і сказав: „Прошу вас, ласкава царівно зробити все, що я вам приказав, бо лише в той спосіб можна побідити Ервіна”. Зу-лїма ще раз запевнила його, що всі його прикази точно вповнить. Омар пожелав її щастя в довер-шеню намірів і пішов у купці.

XIV.

Як лише настав день, Зулїма убрала ся в гарну одежу і чекала на чародїя Ервіна. Він небавом прийшов. Зулїма вийшла йому на зустріч і так витала: „Мій найдорожший приятелю! Серце моє! До тепер була я дурна, щом відкидувала твої просьби. Тепер я вже опам'ятала ся. Підчас твоєї неприсутності я бояла ся, щоби тобі що злого не стало ся. Я знаю, що ти мене дуже любиш, тому і я рішила полюбити тебе, щоби при тобі мій найдорожший скарбе перевести жите в забавах та щастю. Сподїю ся, що, если мене ти щиро любиш, то будеш мені осолуджувати моє жите”.

Ервінови з радости мало серце не пукло. Висвняв Зулїму, що буде для неї, найдорожшої йому людини на цілім сьвіті, невільником. Чого вона лиш забажає, все радо сповнить. Зулїма сказала: „Тепер хочу спробувати, чи ви сказали правду. Жадаю від тебе доказу, який на мою думку не буде трудний, а який злучить наші серця взаїмною любовю. Вже від молодости любила я дуже вино, яке яко донька султана, могла я кожної хвилі дістати. Омар також позволяв мені пити, а нераз ще і сам припрошував. Тому надїю ся, що твоя любов дорівнає любови Омара”.

Ервін з радістю відповів, що і він є великим прихильником вина і не бажає більше випити за її здоров'я, як лише кілька шклянок. „Моїй покоївці, сказала Зуліма, казала я принести собі кілька фляшок калябрійського вина”. „Се вино я найліпше люблю”, — відповів урадований Ервін. Вино вже стояло на столі, та не було чим пити. Коли Ервін пішов по чарки, Зуліма вишила скоро сей порошок, який дав їй Омар, щоби не впити ся. Коли Ервін вернув з чарками, Зуліма наляла вина. Ервін пив одну чарку за другою і небавом упив ся. Коли се побачила Зуліма, наповнила чарки, взяла одну і сказала: „На наше весіле”. Відтак всипала до чарки Ервіна усипляючий порошок. Коли Ервін випив ще сю чарку вина, упив ся вже цілковито і упав на землю. Зуліма зачала його тягнути за волосе і бороду, щоби переконати ся, чи він нічого не памятає. Відтак дала знак хусткою через вікно Омарови, який чекав під вікном. Омар сейчас прийшов в кімнату, де лежав Ервін і попросив Зуліму, щоби лишила його на якийсь час самого. Зуліма сейчас вийшла на двір.

Омар стягнув Ервінови з пальця перстень і закликав при помочи сего перстеня духів. Коли вони запитали ся, чого хоче, сказав: „Відберіть тому злодієви жите”. В одну мить пірвали духи Ервіна і рознесли його на чотири сторони сьвіта.

При помочи перстеня привернув Омар свій давний вигляд. Духам земським казав принести всіх слуг назад до палати, а в слідуючу ніч занести замок тихо до Царгороду і на тім самім місци поставити. Відтак закликав свою жінку до себе, яка йо-

го дуже сердечно витала. Зулїма штала ся його о старого жебрака, якого хотїла нагородити за те, що помїг її увільнити ся зпід Ервіна. Омар сказав їй, що то він сам перебрав ся за того жебрака. Але Зулїма не хотїла йому вірити. Дперва, коли Омар повторив їй цілу розмову, пізнала, що се дійсно був Омар. Слуги дуже утішили ся, коли побачили свого пана. В вечер відбув ся великий бенкет.

Хто зможе описати радість Зулїми, коли глянувши на другий день крізь вікно побачила, що є в своїм ріднім місті. Султан дуже тішив ся, коли побачив замок. Встав чим скорше і пішов привітати свої діти. Зулїма виїшла йому на зустріч, привітала його дуже ввічливо і розповіла йому цілу подїю з чародїєм Ервіном.

Ледви скінчила свою бесїду, надійшов Омар. Побачивши султана, упав перед ним на колїна, але султан підніс його і благав о прощєнє.

Омар жив ще довгі літа з Зулїмою в великім щастю. Народ любив його дуже. Султан питав ся його о раду в найважнїйших справах. По смерти свого тестя народ вибрав його на султана.

Спис і цінник книжок

які можна дістати в „Свободі“.

- Абу Касимові напці. — Арабська казка. Написав Іван Франко. — Ціна ..... 30 цнт.
- Американський гимн „Май Контри” під нотами в українським перекладі. — Ціна ..... 10 цнт.
- Американець, веселий образ з життя народу зі співами, в трох діях. — Ціна ..... 15 цнт.
- Америка. — Збірка віршів. — Зміст: Америка. Важкі думи. Галлицьким панам у альбом. До сестри. Публіка. Се що такого є? В Пенсильвенії. Два образки. Одна лиш калпа. Я хочу до дому. Купить мази. Прощане з красм. Слава Пророка. Поет і Муза. Будучність руського робітника. Вітер по поля. Ой в мене квіточка цвили. — Ціна ..... 15 цнт.
- Американські трости. — Ковбок. (Казка.) — Емігранти. — Дні нашої слави і недолі. — Ціна .. 15 цнт.
- Амалюнга. — Займаюче оповідане з часів боїв між Европейцями а Індіянами в півн. Америці.—Ціна 20 цт.
- Буквар для дїтїй першого року науки. — Ціна wraz з пересилкою ..... 30 цнт.
- Блудний син. Образ з життя наших виселенців в Америці у 4 актах зі співами. — Ціна ..... 25 цнт.
- Богдан Хмельницький в Галичині (2 ілюстрації). — Письмо (6 ілюстрацій). — Фляшка горівки. — Не в добрий час (4 ілюстрації). — Дні нашої слави і недолі. — Ціна ..... 15 цнт.
- Вертеп. Сценічна картинка для колядників, що ходять по хатах в часі Різдваєних Свят. — Ціна.. 5 цнт.
- В неволі темноти. — Комедія з життя русько-американського народу в 3 актах. — Ціна ..... 25 цнт.
- Весела книжочка з 17 образками. — Гумористично-сатиричний збірник для сумних людей. — Містить в собі багато сьмішних віршів, дотепів і оповідань. — Ціна ..... 35 цнт.

- В старім і новім краю. — Образ з сучасного життя в 4-ох відслонах. Дуже весела штука для аматорських театрів. — При кінці сеї книжки знаходять ся сьмішні оповіданя „Стадник”. — Ціна ..... 25 цт.
- Вода в природі. — Уміркований та ширрий. (В. Винниченко). — Заграй. — Останки „Фортуни”. — Дні нашої слави і недолі. — Ціна ..... 20 цт.
- Гостина сьв. Николая, драматична гра для дітей. — Ціна ..... 10 цт.
- Галицькі анекдоти. (Гумор. оповідання). — Ціна 10 цт.
- Галка смерти. — Ціна ..... 5 цт.
- Дещо про звірята, рослини, каміня і скали. — В сій книжці знаходять ся около 200 цікавих образків звірят, птахів і риб з докладним описом, де вони живуть. — Ціна ..... 30 цт.
- Дещо про права і суди в Злуч. Державах, а особливо в стейті Пенсильвенії. — Ціна ..... 10 цт.
- Дорога до сьвідомости: Капітал і праця.—Ціна 10 цт.
- Дорога до сьвідомости: Борба клас і длячого робітники організують ся. — Ціна ..... 10 цт.
- Два брати, з байок Братів Грімів. — Ціна.. 15 цт.
- Емігрант. — Дуже веселі пригоди з життя емігранта. — Ціна ..... 15 цт.
- Жите Ісуса Христа 1.25
- Жите і твори Івана Франка. — Ціна ..... 10 цт.
- Жите, зарібки, організації і т. п. в Злуч. Державах. — Дуже цікава розправа про відносини праці і життя в Америці. — Ціна ..... 15 цт.
- Журавлі. — Зміст: Журавлі (вірш). Закутник (оповідане). Новітні гайдамаки (вірш). Пісні про Канаду. Пайлот Бют, оповідане про судьбу молодого робітника-емігранта. Звідки бере земля тепло. — Ціна ..... 15 цт.
- Жіночий язык, індійська казка. Невдалий линч, оповідане. — Ціна ..... 15 цт.
- Жінка і її значіне в суспільнім житю. — Сільський хірург (з ілюстраці). — Смерть отаманова. — Дурень. — Дні нашої слави і недолі. — Ціна 15 цт.
- Жителі Марса. — Ціна ..... 10 цт.
- З кого ся насьмівають, з того люди бувають. — Посол Петришин. — Модний адвокат. Збірка оповідань. — Ціна ..... 10 цт.